

SALONTŪM DVARĒ

DŽERVIENĒ Teklė

(Tėsinīs. Pradė 2024 m. Nr. 9, 10)

– Ak, puons Jūzopā, patarėma mon rėk kuožna dėina. Kuoks tošts atruoda dabar mona gīvenėms! Rėktom ožsėjimtė kou nuors rimtesnio, bet naron-do kou. Lėka tik takielis i bažninčė ėr siediejėms sava kertie, ligo kuokemė kliuoštuoriou (vienuolyne).

– Ar tik, panelė, namėsliji vėinuolė pataptė?

– Ne, ne, tuo tėkrā namėslėjo. Ėš monės prasta vienuolė teėšėtom. Nuorio terp žmuoniūm gīventė. Nuorietiuo torietė kuokė nuors vėita, kor galletiuo tvarkītėis, kap ožsėmaniosi, naklausėniedama kėtūm valės.

Jūzops šipteliejė:

– Je, je, maža būdama panelė tėkra valiūkė mon atruodė. Bet augdamė žmuonis keitas, tad ėr panelė tėp pat atsėtėka.

Abodo nakorem laikou pritėla, tėkriusė mės-līdamė ton pati: valiūkavėma prisluopėna nalaimė. Liodvėka ėlgā toriejė klausītė daktarūm, po tuo buobotės, katra pratėna melstė stebūkla ar svėkatas, vežiuojė mergelė po atlaidus ė švėntas vėitas, muokė šelptė pavargielius, galletėis obagū. Jūzopou ruodies, ka panelė klausė Geradarės, bet kėik i tuoki gīvenėma ana lioub šėrdėis idietė, tuo ons nažėnuojė. Rasiet tik ėšmuoka apsėmestė. Tėkriusė ana jauties noskriausta, kumet po tieva, anuo maluonībės kašteliuona Gorskė Mėkuola, mėrtėis mažuosės seseris bova išvežtas i Vėlnio muokītėis, tėn galiejė bendrautė so sau līgiuoms paneliems, lonkītė gėmėnės ėr pažīstamus, linksmintėis baliūs ar soeiguos līgė dalė so vėsās. Panā Liodvėkā tuo nieks napasiūluojė. Ana bova pažėnklinta nalaimės, ėr artėmėijė nanuoriejė tuo garsintė ož dvara sėinu. Tėp panelė parsėrėta par trīs dešimtis metu, ėr kuokiūm nuors pasėkeitėmu sava gīvenėmė vargo ar bagaliejė tėkietėis. Ar ne pėrma karta Kučinskiou Jūzopou soskauda šėrdės diel tuokė mergelės lėkėma. Tad sogal-

vuojė primintė anā kon nuors linksma ėš jaunūm dėinūm.

– Rasiet, maluoniuojė panelė, naožmėršā, kāp so sesutiems ėr bruolės lioubam važioutė i Korša miestus apsėpėrktė ėr pasėžmuonietė? Gal atsėmėnat, kāp Papės ežerė žvejuojė?

– Atsėmėno, atsėmėno, – gīvā atsėlėipė Liodvėka. – Mon pavėka sogautė namėnka žuvi. Mėslėjo, kad tou karta mon vėsė pavīdiejė. Bet gal mon tik tėp ruodies, rasiet tėp nabova. Dar atsėmėno, kāp Margėninkūs sotėkuom italu mozėkontus, anėi mums pagrėižė kažkuoki šuoki, diel tuo puonou Jūzopou prisiėjė pakrapštītė piningėnė.

Ūkvaizdis nosėjoukė:

– Piningėnė mon vėsumet reikiejė krapštītė, je tik so puonātės kor nuors lioubam ėšsėkeltė. Bet kon padarīsī. Tuoki bova tvarka ėr anuos maluonībės Geradarės, tamstas babunelės, pariedīms.

Anoudo sostuojė ont tuo patėis opės skardė, kor vakar Liodvėka šnekiejuos so bruolio.

– Salontūm apīlinkies gali atrastė ne vėina poi-kė vėita, – ligo pati sau pištārė Liodvėka.

– Teisībė sakā tamsta, ne vėina ė vės kėtėp poi-ki vėitelė ėr Salontūm dvara valduos. Juk panelė ėr aplonkiosi vėsus anūm dvarelius. Katros daugiausė patėka?

– Rėk pagalvuotė, – atėtārė Liodvėka. – Senė babovau Margėninkūs, Muosiedie, Koksėnie. Kuo gera, vėsk tėn būs pasėkeitėn.

– Rėktom panelė i svetius novažioutė, sosiedus, gėmėnės aplonkītė.

– Esau so bruolio ožkvėistė pas puona Tarvėda Kajetuona i Laumiūm dvara. Tėkriusė novažiou-siau. Vuo gal tamsta pažīnsti puona Kajetuona?

– Žėnau, kad ėr tuoks puons, bet kuokiū nuors rėkalū torietė so anou nateka.

Pana Liodvėka nuoriejė kou nuors daugiau so-žėnuotė aplė naujouji pažīnstama, bet tėrautėis nasėriža. Kāp tėn babūtom, puons Jūzops nabova tas žmuogos, katram ana galletom išsėpasakuotė sava spieliuonės ėr abėjuonės. Ana tikė atsėdoksiejė. Kāp ėe atsėtėka, ka par trīsdešimti metu tėik mažā teat-sėrada žmuoniūm, kam ana galletom atsėvertė? Bū-dama posmergelė, vėskon lioub ėšplepietė tarnaitė Gertrūdā, katra patarnava anėdvim so Teoduoro. Bet ka Liodvėka solaukė panuos metu, Gertrūda ėš dvara ėšėjė. Liodvėka ni dabar nagalletom pasakītė,

ar anon atlėda buobotė, ar mergė ešėjė sava nuoro. Teisėbė, bova dā vėina muotrėška– daktarka eš Klaipiedas. Ta dvarė pagėvena puora nadieliu ton vasara, ka Liodvėkas akis bova sožeista. Ėr dabar ana atsėmėn, kad so daktarė šnekietėis bova maluonė. Bet, sotėkosi anou dabar, kuo gera, nabipažintom. Nabatsėmėnė ni varda, ni pavardies. Rėktom paklaustė puona Jūzopa.

– Puons Juzapā, a tamsta atsėmėni daktarka eš Klaipiedas, katra gėvena mūsa dvarė ton vasara, ka aš aki bovau sosėžeidosi?

– Vuo kāp kėtėp! – atsėlėipė Jūzops. – Parsėvežiem anon eš Gargždūm – tėn panelė so anuos maluonībė Geradarė a tik ne puora mienesiu stalavuojius pas puonus Vagnerius. Tėp palėipė daktars Hagans. Sakė, ka rėk šalėp tamstas ešmanontė žmuogaus, kumet būs nojimts tvarstis nu akėis. Reikiejė panelė pripratintė pri tūm skaudiūm pasėkeitėmu ėr pamuokītė puoni Geradarė tinkamā apsėtė so tamista. Vuo kon pati panelė atsėmėn eš tuo laika?

– Na kažėn kou, bet šin ton atsėmėno. Mon ta daktarė bova dėdlė maluoni. Vākštuiotė ėr šnekietėis so anon nikumet nalioub pakirietė, tėik ana žėnuoje vėsuokiūm induomiūm ėr nagėrdietu daliku. Kuožna žuolė galiejė ivardītė, aplė kuožna vabala elgā pasakuotė. Ėr kningu bova atsėvežosi, eš katrūm balso lioub skaitītė. Ėr žmuoniūm vėsuokiūm žėnuojė, vės lioub pasakuotė aplė anus, daugiausė aplė sergontius, kėntontius, bet muokontius džiaugtėis. Aiško, aš ne vėskon beatsėmėno eš tūm pamuokūm. Ni tuos daktarės varda nabatmeno.

– Torietom tamstā keistā atruodītė, bet aš anuos varda naožmėršau, rasi diel tuo, kad ons mon patėka. Ta puoni bova Estera, daktara Hagana gėmėnaitė, žanuota so rusu dvarpuonio Skukuovo, so katrou sosėtėka besėmuokėdama Prūsėjuo. Ana patėka ne tik panelė, bet ėr vėsėms kėtėms. Nikėik napasėkielosi, paprasta, lioub pašnekintė kuožna sotėkta žmuogo, naveiziedama, kas ons babūtom. Nieks nadivėjė ėr naapšnekiejė anuos, nuors bova židelkelė. Tuo panelė, rasi, lig šiuol nažėnuojė.

Ton Liodvėka žėnuojė – bova gėrdiejosi eš buobotės. Tumet ta žėnė mergātės ni kėik nanustebėna. Keists pasėruodė tik vards – nė lėnkėšks, nė krėkščiunėšks. Buobotė aiškėna, kad židėšks, ėr pasakuojė kažkuokė istuorėjė, aprašita Bėblėjuo, katron Liodvėka grėtā ožmėrša.

Kučinskis Jūzops aplė ton daktarė atsėmėnė daugiau. Pėrmiausė, kad sošaukosi i krūva Geradarė, Liodvėkas seseris, bruoli, dvartarnius, papasakuojė, kāp rėktom apsėtė so sergontė mergelė. Aiškė pasakė, kad panelės akis nabėšgis; nabėnt iviktom stebūklos. Pamuokė vėsus, kad šnekietom so mergelė tėp, ligo nieka ėr naatsėtėka, nasėdīvītom, naklausėnietom, nagoudžioutom ėr, gink Dievė, napajouktom. Je ana būs liūdna ar pėkta, sveikėijė tor būtė kontrė e vėskon duovėnuotė, leistė pro ausis.

Daktarė pati norėša nu žaizduos tvarsti ėr leida mergelė pasėveizietė i zelkuorio.

Tuos muotrėškas pabovėms dvarė kažkap gerā vėsus noteikė, kuožnos gailiejuos, kad daktarė tor ešvažioutė. Jūzops atsėmėnė, kad ons daktarė Skukuovā ont keliuonės davė puora dešimtiūm timpu ni kėik nagailiedamuos anū, nuors ton vasara sunkė galus dorstė – vės lioub ešlīstė kuokės nuors nanumatītas ešlaidas.

Liodvėkā gerā bova ont šėrdėis, klausontėis Jūzopa prisėmėnėmu aplė anuos vaikīstė. „Laimė, kad buobotė pasėtaikė torietė šalėp savės pruotinga ėr duora žmuogo, katros ne tik rūpėnuos dvara ūkio, bet ėr anuos anūkieliu rėkalās e bieduoms“, – mės-lėjė dabar, juodama šalėp bovossė ūkvaizdė.

– Panie Juzef, – pratarė šėrdingā, – turietiuo parsėprašītė tamistas, kad lig šiuol ni karta neso padiekavuoji ož dėdėli diemesi, katrou ton sunkio laiko mon ruodė. Klausėdamuos tamstas pasakuojėma junto, ka darė vėskon ne eš somduoma žmuogaus priedermės, vuo eš duoruos ėr atjautontiuos šėrdėis. Dėdlė tamstā ož ton diekavuojo ėr džiaugtiuos, je kumet galietiuo kou nuors gera diel tamistas padarītė.

Panuos Liodvėkas kalba Jūzopa vuos ne lig ašaru sugriaudėna.

– Maloninguojė panelė, tėi padiekuos žuodė mon ėr dėdliausis atligėnėms. Rūpesnis diel tamstas nalaimės nabova tuoks sunkos, kap ka tamstā gal pasėruodītė. Pakuol darbavaus Salontūm dvarė, ėr bovėn daug sunkiesniu daliku.

– Induomo būtom sožėnuotė, kuokiūm? Rasi, tamstā nabūtom skaudė anus prisėmintė ėr mon papasakuotė? – paklausė pana Liodvėka.

– Vėins tuoks šėndėin vės eš galvuos naėšėn. Prisėmėniau natīčiuoms Salontūm gaisrus. Tėkriusė ėr panelė anus atsėmėn?

(Nukelta i 44 p.)

Anūm bova bėnt trīs. Paskotėni karta kelės dešimtis truobūm sopleškiejė, ėr daugiausė židu nomā. Ka vėsus soskaitiem, par dvejus metus Salontūs sodegė ketorėdešimt pėnkė gīvenėmā – dėdliuojė anū dalės bova židu kopčiu truobas ėr magazinā.

– Tad ar pavīka ėšsėaiškintė, diel kuo tēp? – paklausė Liodvėka.

– Napavīka, nuors tuos nalaimės sokielė ont kuojū ėr valdiuos žmuonis. Ėr ne dīvā. Kor tatā matīta, kad kuožnās metās miesta ėštėktom gaisrā? Tad i Salontūs ėš Rasėiniu vėins par kėta lakstė tekūnā, vėžā, vaznė. Na tik lakstė, bet ėr tīrėniejė, tardė, klausėniejė, kuoki če tvarka tamė dvarė, kad gaisrā tēp tonkė kėlst: ar pėktadariūm padegieju tėik privėsa, ar žmuonis patīs ir žiuoplė ėr apseleidėn? Tėravuos vėsūm, bet pėrmiausė, žėnuomas, monės, dvara gubernatuoriaus, ėr tamstas maluonībės buobotės – puoniuos Vainienės, dvara savėninkės.

– Namėslėjo, kad bobotė kou nuors žėnuojė, – soabejuojė Liodvėka.

– Žėnuomās, kad nažėnuojė. Kou ana, sena, lėguota muotrėška, galiejė sosėgaudītė tūs židu rėkalūs ėr miestuoniū apseleidėmūsė? Tēp ėr paaiškėna valdiuos žmuonėms, siūs dama vėsus pas moni. Daugiausė valdė priskaržėjė židā, ožvės baguotesnė.

Ontā Šanderis Kėrša torta nateka ož dvė tūkstontės do šimtus muštėniu taleriu. Matā, sodegė ne tik truobas ėr magazinā so daugībė prekiu, bet ėr skuolūm raštā, katrėi bova gīvenamājėmė bodinkė. Pri tuo dā nokėntiejė ėr anuo sūnos, katruo truoba sodegė prīš metus par pėrma gaisra, bet ons jau bova spiejės pasėbodavuo tė nauji gīvenėma.

– Vuo ar anėi namalava? Juk galiejė primėslītė kažėn kuo, nuoriedamė daugiau pėningūm ėšpėštė.

– Iruodims, kad namalava, bova muitėniu sārāšā, katrūs paruodīta, kėik par metus anėi priekiū atsėvėž ėr kėik ėšvėž. Teismūs tas iruodims bova dėdlė svarbos.

– Tad kāp bėngies ta bīla?

– Teismos nutarė, kad Salontūm savėninkā tor atstatītė sodegosės truobas, kad stuogūm nagal dėngtė šiaudās ar skėidruoms (malksnomis), vuo tik čerpiems. Prisakė do kartus par metus kriestė kamėnus, pasėsomdont kamėnkretius Klaipieduo. Ož pražovosi torta kopčems kažkėik atlīgėna valdė, bet tūm rėkalūm aš nažėnau, anus tvarkė tamstas bruolis puons Stanislouvs.

– Tad, kėik sopronto, gaisrūm kaltėninkā tēp ėr lėka nanubaustė?

– Tēp ėr lėka, – atsėdoksiejė puons Jūzops. – Žmuonis šnėbždiejuos, kad kažkas ėš pavīda padegė baguotūju židu magazinūs. Naktės pasėtaikė sausa ėr viejouta, tad natroka ožsėdegtė vėsa ūlīcė. Vuo kas padegė – ar salontėškis, ar kuoks atklīdie lis pėktadarīs, ar ons bova židielis, ar žemaitis – tēp nieks ėr šėndėin dā nažėna.

– Ėš tėkrūju tamsta daug varga aptoriejė tou laiko, – pagoudė Liodvėka puona Jūzopa. – Vuo kāp bova tuoliau?

– Par metus miestali atstatiem. Balondė miesiesie dvarė dėrba anuo milėsta puons Kobėlėns, Žemaitiu konėgaikštėjės kamarninks (matininks), katron pasėkvėitė puoni Geradarė – tamstas buobotė. Salontūm degėmūs ons apmatava sklīpus naujuoms statībuoms. Meistrus soėiškuojau Kretinguo ėr Klaipieduo. Plītu pėrktė nareikiejė

– Salontūs jau veikė plītėnė. Miediu mėškūs bova i valės, par žėima anus kėrta ėr vėžė dvara činšėninkā ėr lažėninkā. Kažkon reikiejė pėrktė. Kalkės atsėvėžiem ėš Korša degīklas, katron vadėna Pile Muiža. Vinis ėr kėtuokius gelžius, katrū reikiejė pri statību, pėrkuom Lėipuojie. Tėi dalīka brongiausė kaštava, diel tuo, kad kertont Korša konėgaikštėjės sėina reikiejė muokietė dėdėlius moitus. Čerpės stuogams nopėrkuom Gintalėskie. Gerā nabatmėno, bet, ruoduos, ar ne šimta timpu ož tris tūkstontės štoku, kas tās laikās nabova brongė.

Nalėngvė bova metā, bet Salontā atjauniejė, pagražiejė. Baguotėijė židā pasėbodavuoje dėdėlius bodinkus, vuos ne paluocius. Vuo ėr biedniesniu naujės truobas bova erdvesnės, so dėdesnės longās, so aukštesnės stuogās. Matā, maluoniuoji panelė, kad teisingā saka žmuonis: nier tuo bluoga, kas na ėšeitom i gera, – ožbėngė puons Jūzops.

Aple ton, kėik reikiejė idietė jiegū ė svėkatas, kėik naktūm namėiguotė, kėik vėsė bova dėržus sosėveržė, pakuol vėskon padarė, ūkvaizdis panelė naaiškėna.

Liodvėkā tas pasakuojėms sokielė daugībė min tiū, bet anuos nabova skaudės. Ana pati tus metus nabluogā atsėmėnė, nuors nikuokiūm napritekliu ar vargūm tumet napajota.

Klausīdamuos puona Jūzopa galvuojė, kad žmuogos daug kon gīvenėmė gal noveiktė, je tik nier slinks

ēr nasied ronku sodiejės. Ēr senīvamē omžiou, par-
žvelgēs noētus metus, gal pasakītē, kad netoštē anus
praleida, kad aplē anuo pruočē liūdēj matuomē dalikā.

Basēsnekiedamis ni napajota, kāp saulelē ilinda i
eglīna. Laiks bova soktē ont nomūm. Anoudo juojē
mēška kelalio vēins paskou antra. Guojou bova tiko.
Arkliūm žingsnius sluopēna nokrētēn lapā. Paukštiu
naségērdiejē – vēsē gēismininkā senē jau bova ēšlie-
kēn. Tik retkartēs gērdiejuos, kāp eglinē kal genīs.

– Sakik, sesē, ar kontēna esi savo bendrakelei-
vio? – sosērinkos pri večērēs ožklausē Liodvēkas
Levuons.

– Diekou, bruolieli, eso kontēna. Puons guber-
natuorios vēsā induomos pašnekuovs.

– No ēr aplē kon jodo šnekiejuotav?

– Aplē daug kou. Prisēmēniem omžēnatēlsi
buobotē, keliuonēs i Lēipuojē, pri Papēs ežera, i
Margēninkus.

– Ar napasēruodē tau puons Jūzops nalaimings
ar liūdnos?

– Napasēruodē. Aplē savi ons nadaug tepasa-
kuojē. Nabēnt ton, kad vēina nakti gražē sapnava
buobotē, anuos mīlēsta Geradarē.

– No, no, – nosējoukē Lavuons. – Matī par
tēik metu anoudo gerā bova sosēgrajējē, kad dabar
sāpnie sosētink...

Liodvēka trokteliejē petēs ēr pasēgailiejē prasē-
tarosi. Pana pamēslējē, kad so Jūzopo ana gal daug
šērdingiau pasērōkoutē, nago so sava bruolio.

– Mēslējo, ka leisi mon dā kumet nuors so anou
pajuodēnietē.

– Juodēniek i svēkata, miela sesē, je tik tau tink...

Grīžosi i sava pakajo pana atsēsieda i buobotēs
kriesla ēr rīmuojē anamē, nadegdama švēisuos. Pri-
sēmēnosi daktarē Estera, Liodvēka ožsēgalvuojē,
so kou dā ana sava gīvenēmē īr šērdingā bēndravo-
si. Tērp sava vēinmietiu tuokiūm narada. No, gal
Teoduora. Bet ana – sesou, tad nasēskaita. Pri tuo
sesers šērdi ēr mēslēs sovēsam bova pripēldēs grapā-
tis Pliuoteris ēš Šatēikiu dvara, so katrou Teoduora
bova sožadieta.

Nažēnē diel kuo šin vakara ožplūda nalinksmē
prisēmēnēmā. Liodvēka atsēmēnē, kad ēlgā jauties
nalaiminga, kumet i balio Vēikšniūs tievs vēžies tik
Teoduora, priš ton pastrajīta, ēščiosītā, ēščackīta.

Sesou ēš tuo baliaus parvažiava linksma ēr laimin-
ga, kelēs dēinas naožsēcīaupē, čiauskiēdama aplē
ton ēšēiga – kāp važiava, kon matē, so kou sosēpa-
žēna, kas kāp bova apsēdarēs, kas kon sakē, so kou
ana šuoka, kon valgē, kon gierē...

Liodvēka toriejē klausītēis, bet anuos šērdēs tēp
gielē, tēp gielē... Juk anā patē nateka tuo ni pama-
tītē, ni patērtē. Ēr diel kuo nier teisībēs ont svieta?
Jug tievs galiejē ēr anon vēžtēis! Tik dvējēs metās ož
sesē jaunesnē, vuo augomo so anou vēinuokē. Ont
kaktuos nier parašīta, kēik metu ana tor, vuo šuoktē
muok nabluogiau ož Teoduora. Bet tuoki bova tieva
valē, ēr nieka čē napadarīsi. Galiejē tik dūsautē ēr va-
karās ašaruotē i puodēška, kad nieks namatītōm.

So kētuoms paneliems, gēmēnaitiu ar sosiedu
doktērim Liodvēka artēmiau nasosēdraugava. Je ka-
truos lioub vēišietē Salontūs, vēsas anā atruodē pa-
sēpūtosēs arba žiuoplas. Anon jiemē pēktoms, kad
puonātē, jaunēkātē šnekēna, šonkēna, ganē akēmis
tas žousis (tēp Liodvēka mēslies vadēna vēišnēs).

Kumet buobotē po anuos muotinelēs pagraba
kēik atsēgava, okatnē važēniejē vēišietē pas aplin-
kēnius sosiedus ar tuoliau gīvenontius gēmēnēs i
Vēikšnius, Gintalēškē, Ožvēnti, Bēržovienus, vēžiuo-
damuos vēsa polka kašteliuonātīu. Liodvēka, nara-
dama bēndruos kalbuos so jaunūmenē, daugiau lai-
kies šalēp babusēs ēr augosiu muotrēšku. Dabar, ton
prisēmēnont, anā ruodies, kad kažkāp ēš gīvenēma
ēškrēta jaunistē so vēsuoms linksmībēis – sosēža-
viejēmās, svajuoniem, paslaptim ēr ateitēis vēltim.
Ana bova nalaimēs pažēnklinta... Tēkriusē diel tuo
buobotē tamē laikē daugiausē diemesē skīrē anā. Jau-
nesniems sesērims tuo nareikiejē – anuos auga svē-
kas, dailēs, govēs, ožvēs Uona, katra daugiausē ēš vēsū
bova nosēdavosi i omžēnatēlsi sava muotinelē.

Po liūdnum laiduotoviu, i katras mažūju nave-
žies, prasēdiejos šēltesniems dēinuoms, buobotē va-
žēniejē pu atlaidus, katrēi vīka tuolēmesnies parapē-
juos – Kalvarējuo, Koliūs, Kretinguo – ēr vēsor so
savēm jiemē Liodvēka. Buobotē ožprašēniejē Mēšēs
ož doktēris dūšē ēr anūkēs svēkata, lioub doutē pi-
ningūm Liodvēkā, kad ta aukuotom bažninčē – no-
pērktom anā kuokē nuors duovēna. Atsēmēnē, kāp
pērka mielēna šēlka pierankeliems pri altuoriaus
Kalvarējēs bažninčē ēr sēdabrēni vuota – šērdelē
Muosiedē Panelē Švēcīausē. Vuo kēik šeštuoku ēr

(Nukelta j 46 p.)

trečiuoku Liodvēka lioub ēšdalītē obagams, kas tēn besoskaitīs.

Kartās lioub vežtēis ēr mažuosēs, bet so dēdēlio polko prēklē bova keliautē. Tad anuoms so puoni Gracholskienē ēr tarnaitiems toriejē ožtektē Salon-tūm bažninčelēs, i katron galiejē nasunkē nokol-nioutē piestēs. Prisēmindama tas keliuonēs Liodvēka nabgalietom pasakītē, ar anuos bova maluonēs. Žēnuomās, gerā bova ēštrūktē ēš nomūm, siedietē so buobotē proncūzēškuo poskarietie, kad ēr geruokā aprintuo, žvalgītēis i pakelēs, i žmuonis, klausītēis varguonu ar gēismiūm, atsēsiedos klaupkuos, itaisītuos pri pat altuoriaus, kad puona nu mužēka galietomi atskērtē. Bet nomēi ana lioub sogrīžtē pavar-gosi, ēšalkosi, pasējotosi kažkuoki svetēma seserims, katruos leida sava dēinas linksmā ēr narūpeštingā, sovēsam kontēnas tuokio gīvenēmo, kuoki toriejē.

Tēp prabiega dvē liūdnas vasaras. Trečiuoji nosēdavē linksmesnē. Matā, mažē Uonā sojējē dvilēka metu, tad buobotē pakielē prašmatni balio. Duovēnūm Anskā nopērka stuora maldakningē „Zlotī Altarž“. Soēiškuojē kapelējē so skripīčē, cimbuolās ēr trūbo, tad, kas muokiejē šuoktē, galiejē vēsēms pasēruodītē. Liodvēka ēr anuos seseris tuo bova pamuokītas – puora metu gīvena Salontūs gōvernantē panelē Eliza, katra muokē kašteliuonātiūs šuokiu, manieru ēr dailē apsēejēma. Klavesino skombintē Liodvēka duorā naēšmuoka, vuo šuoktē anā dēdēlē patēka. Liodvēka, tēisi, klēina ēr mēkli, muokītuojēs vēsumet pagērta ož žingsniū lēngvoma, ronku lonkstoma, eisēnas grakštoma, tuos pamuokuos lioub jaustēis laiminga.

Buobotē so puoni Gracholskienē apsētārē, kon pavadintē i Uonēnēs, kad vēsas panelēs šuokems torietom kavalierius. Soskaitios posbruolius, vēina pritrūka. Tad notarē pakvēistē Nasrienu žemininka puona Dzekonskē sūno Pelēksa. Muotrēškas sotarē, kad nieka dēdlē napapēktins, je kas ēr sožēnuos, kad Dzekonskē bajuorīstē ne tēp senē pērka. Vuo puonalis Pelēksos īr rimts jaunēkātis, muokuos kažkuokemē Korša miestē ont liekuoriaus, tad tēkriausē gebies žmuonies apsētē. Ba tuo, so Levuono draugaun, tonkē raitē juodēnie pu Salontūm lonkas ēr guojus. Liodvēka šipteliejē, prisēmēnosi, kad tamē baliou puonātis Dzekonskis nadroušē jauties terp napažinstamu žmuoniūm. Ēr aplink panas soktēis sovēsam nagebiejē. Šuokiu maršalka anon sopuora-

va so Liodvēko – abodo tuokēi tilē, kažkou sosērūpēnē, lai šuok...

Vaikis ēštēisē panā ronka sakīdams:

– Duovēnuok, panelē Liodvēka, bet šuokies ēš monēs tier prasts. Liodvēka nožvelgē anon pri-merkto sava akē – puonātis Pelēksos bova ēšraudonavēs, anuo ēštēista ronka bēški vērpiejē. Mergātē pasēdarē anuo gailo.

– Nabaiminkēs, tamsta. Stebiek mona žingsnius ēr darīk tēp pat. Šuoktē aš muoko.

Ožgrēižos mozēkontams, Liodvēka vēsa sava liūdnomā ožmērša. Kuojēs patēs kēlnuojies. Ana tvērtā laikē kavalieriaus ronka ēr vediuojē anon par vēsas šuokē figūras. Tad nieks napadīvējē, kad anoudo prastā šuok. Pasēbēngos šuokiu Dzekonskioks padiekavuojē sava šuokiejē, pabočiuodams anā i ronka ēr īštardams: „Je panelē napriēštarautom, aš dā vēinam šuokiu anon pakvēistiuo.“

Liodvēka švīpsuodama linkteliejē galvo. Šuoka ton vakara so Pelēkso na vēina karta.

Geruokā ikaitēn šuokiejē ēš salēs soverta i galērējē prasēviedintē. Jaunēkātē sosēspēitē i vēina būri, panelēs i kēta. Vuo Liodvēka nuoriejē pabūtē vēina. Ana atsēstuojē atuokiau nu vēsūm pri galērējēs tvuorelēs ēr isēveiziejē i vakarēni dongo. Saulē jau bova nosēleidosi ēr pazarā ožgesēn. Tuolēi tuolēi pamēgluojosemē dongaus pakraštie naaiškē joudava eglīna vēršūnēs. Aukštībies spingsuojē vēina kēta vuos iveizama žvaigždelē. Mergātē petius bova apsēsiautosi gaza šaliko, bet anuo nareikiejē – ton vakara meili šēloma plūda ēš padongiu gēlībēs. Ruoduos, kažkas gaubē anuos petius ēr lēimēni, pripēldīdams šērdi nanusakuomo saldībē. Liodvēka pasējota ligo apgluobta nažēnuomas galībēs, katra naprileida pri anuos nikuokiuos baimēs, nikuokiuos liūdnuos mintēis, bet džiogēna, laimēna, pripēldīdama šērdi naapsakuoma geroma. Tad stuoviejē najodiedama, nanulēsdama akiūm nu dongaus tuolībiu, nasosēvuokdama, kas če so anou daruos. Bējuojē nobaidītē ton džiaugsma. Žēnuojē, kad natuolēi stuov Pelēksos, bet tēp pat žēnuojē, kad ne diel anuo bovēma šalēp ana jautas naīprastā. Ta laimē plūda ligo ēš dongaus. Kas tas bova – ēr šēndēin namuokietom apsakītē ar paaiškintē, bet tuo vakara naožmērša vēsa gīvenēma...

Paskiau pažintēs so puono Pelēkso ēlgam no-trūka. Je ton vasara ons ēr lioub pasēruodītē dvarē,

ėiškuojė tik Levuona. Rodėni ėšvažiava muokītėis. I Nasrienus grīža tik po ketoriū metu, apėėgīvena pas tieva ėr gīdė žmuonis. Bova jau žanuots, toriejė vākūm. Tad so Liodvėko sosėtėka tik tumet, ka anuo pagelbas prireikė sunkė sergontė buobotė.

Daktara Hagana i Salontus buobotė lioub pasėvadintė bėnt karta par metus. Ons lioub atvežtė vaistūm, apveizietė Liodvėkas aki, pasėdžiaugtė, kad rietīs mažie ėr blunk. Paskiau, ožsėdarėn saliuoneliė so buobotė, aptarėniejė anuos svėkatas rėkalus. Ėšlėdosi daktara, buobotė lioub igoltė. Liodvėka, vuo ėr dvara žmuonims ruodies, kad buobotė tink sėrgtė: anuos vėsė gailiejuos, vākštuiuojė ont pėrštu galūm, gluostė, kluostė, skaniesni kousni kėša. Tuokiuoms dėinuoms aplė buobotė topėniejė puoni Gracholskienė, anuos kompanėjuonė, rasiet ėr tuolėma Vainiūm gėmėnaitė ėš nosėgīvenosiu „gerūju žmuoniūm“, nu senūm laikūm būnonti dvarė so viro ėr lėguoto sūno. Bet ėlgā sėrgtė buobotė natoriejė kontrībės. Papokšiejosi, pagolėniejosi natroka kėltė ont kuojū ėr vākštuiotė ligo niekor nieka. Kad narėktom mėslītė aplė lėgas, lioub prasėmanītė kuoki linksmiesni ožsėjiemėma.

Tuos linksmuosės vasaras pabaiguo somėslėjė pastrajītė mažuosės kašteliuonātės. Tad pasėvadėna ėš Seduos židieli Mejeri, slauna kriaučio, katros ėr buobotė darbužius siova.

Medžegas apdarams kriaučios atsėvežė patė. Vėina kėta atraiža buobotė soėiškuojė sava komuodu stalčiūs, kon ne kon parsiova ėš panešiuotu pašvėtūm. Na vėina dāktieli nopėrka Salontūm kruomeliūs arba ožsakė pas meistrus. Kalvis Jorgis ėš minkštuos druotėis nokalė lonkelius panieliu sėjuonams. Salontūm auksakaliou Leizeriou bova prisakīta padėrbtė mažėisėms dvė puoras šėlkėniu keleraištui, baisė mondriūm – so sėdabrėnės pakabokās. Matā, atėjė laiks jaunėklems ėšsėnertė ėš pantaluonu ėr apsiatė ėlguoms pončekuoms.

Mažūju džiaugsmos par kraštus lėjuos – vākštuiuojė abėdvė, sėjuonās siūboudamas, krīpoudamas ligo kuokės pilės. Liodvėka, tou matīdama, nagaliejė sotorietė jouka. Bet ėr kažkuoki apmauda jota šėrdie. Rasiet, diel tuo, kad pati nikumet namuokiejė tėp džiaugtėis. Vėina karta natīčiuoms ėšgėrda, kāp buobotė spuorėjės so puono Jūzopo diel ožmuokes-

nė kriaučiuo. Governatuoriou ruodies, kad Mejeris brongė ožsėprašė. „Aš tam nakrėkštou baveik dvė dešimtis svaru jautienas sošieriau ož 17 timpu ėr šeštuoka, vuo dabar dar šimta rėk pakluotė ož anuo dīgsniavėma“, – bombiejė puons Jūzops.

Buobotė kontrė aiškėna, kad ne tik ož dīgsniavėma, bet ėr ož medžegas rėk muokietė. Ont galū gala sopīkosi pareiškė, kad panieliu kašteliuonātui apdarās rūpintėis ir anuos rėkals, vuo svetėmūm patarėmā anā narėkalingė. Kon atsakė puons Jūzops, Liodvėka nabgėrdiejė – par premėnė ėdama Gertrūda novelė anon šalėn.

Tās patės metās priš Kaliedas Salontūm kaile dėrbiou Leibā bova prisakīta apsiūtė lapiu ėr zoikiu kailiokās panieliu kašteliuonātui apsiaustus ėr sėjuonus. Atnaujėna dėdėiji proncūzėška važi – tėp, kad galiptom pakinkītė tris arklius. Nagana tuo, pri važė gala pritvėrtėna do žėbinto ėr Gorskiu gėmėnies žėnkla, katron maliuorios nopaišė avietėnė spalvo ont žīdra šėlka atraižuos. Liuokajos tou patio laiko gava naujė keporė ėr bekeša, apsiūta avėkailio, pamušta vėlkėno. Naujo kailio bova pamuštė ėr apkluoats, skėrts keleviu kuojūoms apdėngtė. Matā, panelės kašteliuonātės ožauga, tad reikiejė anas ėšvežtė i svieta, paruodītė baliūs ėr soėiguos.

Ta žėima paneliems kašteliuonātėms napraėlga, bet pavasari linksmībės notrūka. Balondė mienesie buobotė sosėrga geltlėgė. Ėš Klaipiedas parvežts daktars Hagans vėsa nadielė slaugė lėguonė, keravuodams anon nu vėsūm, kad sveikėijė, vuo ožvės jaunesnė žmuonis, naapsėkriestom.

Naspiejė buobotė duorā atsėgautė, kāp atėjė žėnė, ka mėrė anuos žėnts – Žemaitiu kašteliuons-Gorskis Mėkuols. Ons jau bova pagīvenės vīrs, bet onkstiau svėkato naskundies. Krėta staigė ėr natėkietā, šėrdėi sostuojos. Pana Liodvėka nagalietom pasakītė, kad būtom skaudė sielvartavosi diel tieva mėrtėis. Matā, kelis metus pabovės našlio, tievs ap-sėžanėjė ontra karta. Salontūs gīvenontius vākus lonkė retā, pavėišietė Vieکشniūs mergātės lioub novažioutė tik karta a do par metus. Tonkiau lonkies tik Teoduora ėr Stanisluovs so Levuono, kartās tėn anėi lioub pagīventė ė ėlgiau. I laiduotovės šin karta važiava vėsas seseris, vėsuoms tam rėkalou bova pasiūdintė naujė joudė apdarā.

Pu pagraba pavargosi ėr i rūpesnius poulosi

(Nukelta j 48 p.)

buobotė viel pasėjota prastā. Liodvėka naženuojė, eš kor atėjė pariedīms mažuosės anuos sesėris ešvežtė i Vėlnio muokītėis. Gal tēp nosprėndė buolis Stanisluovs, jau soaugėš ėr žanuots vīrs, ar kas nuors kėts eš Gorskiu gėmėnies. Aiško, tuokė luoma ėr kėlmies panelės nagaliejė siedietė ožkompie, laukdamas tinkamu jaunėkiu. Reikiejė, kad būtom paduorė ešauklietas ėr pamuokītas, kap ėr vėsas kėtas bajuoru doktėris. Vėsė matė, kad Vainienės Uonuos svėkata sėlpst, kad ana nabto-ries spieka rūpintėis sava anūku rėkalās.

Buobotė skundies skausmās strienuos ėr kuojuos, bet nanuoriejė vėina ožsėdarītė dvara paluociou. Tad prisakė Kočinskiou Jūzopou pataisītė naujėjė proncūzėška poskarietė, kad būtom patuogė ilėptė ėr ešlėptė novažiavos i bažninčė ar i svetius. Tou poskarietė Liodvėka so Teoduoro ke-liava i Vėlnio sesėrūm aplonkītė, miesta pamatītė ar ne septīnėsdešim aštontū metu rodėni. Anuos tēn vėišiejė cielus ketoris mienesius. Grižosi i Salontus Liodvėka rada buobotė jau rimtā sergontė. Natroka soženuotė ėr aplė lėga. Prīš Kaliedas maudīdamuos perenie (pėrtie) buobotė aptėka dešėnie posie ont krūtėnės skaudonti gozieli. Nusėdīvėjė – kāp če dabar tuokiou vėituo skaudolis ešdīga?

Pu Naujū metu diel aiškoma parsėveždėna daktara Hagana. Tas apgluostė, apspaudė, pasėtėrava, ar skaud. Žėnuomās, ka skaudiejė, bet ne tėik, kad nagalietomi kėntietė. Daktars pagoudė, sakīdams, kad torietom pribrinktė, pratrūktė ėr ešgītė. Palėkės vaistūm, ešvažiava. Bet gozos pūties, bjaurė rauduonava ėr gielė. Kėta karta novažiavos i Klaipieda, ons pri-ruodė vežtėis i Salontus daktara Tifenbacha, katras aplė tuokės lėgas daugiau ešmana. Tas daktars, smolkos, pražėlės žmuogielis so smailė barzdelė, atvažia-va sausė galė, apveiziejė, prirašė muostės, paaiškėna, kāp nauduotė, pasėjiemė 50 auksėnu ėr sosėruošė atgal, prisakės doutė žėnė, je pageriejėma nabūs.

Ruoduos, vėsus daktara prisakīmus buobotė ėr anon slaugontės muotrėškas pėldė, bet gumbs dėdiejė, sėrpa, krūtėnė smarkė sopota. Kuova miense sie viel bova atvežts tas pats daktars. Dabar muostės jau prirašė svarās, mėgduolu aliejaus tepėmou botelkuoms, našnekont jau aplė kėtus vaistus, geramus lašās ar šaukštās. Vuo kad narėktom anam tonkė va-žėnietė, sosėtare so Nasrienu liekuorio Dzekonskio, kad ons lėguonė priveizies. Žaizda naožėlgo atsėvers,

tad anon reikies valītė ėr tvarstītė. Tēp Dzekonskis Pelėksos Salontūm dvarė pasėdarė nuolatėnis svetīs, teisingiau sakont, mažne ĩnomis, katras lioub ešbūtė pri buobotės pu nadielė, vuo kartās ė dvė.

Saliuonielis šalėp puoniuos pakajaus bova na-dėdėlis, bet jaukos. Vakarās pro longa lioub ispī-tė saulė. Kvapiejė vanilėjė ėr tabuoko. Apveiziejės lėguonė, daktars Pelėksos če lioub atėtė atsėpūstė ar ožkoustė. Liodvėka anuo lioub lauktė so karšto arbeto ėr pīragiokās, tad abodo lioub pavakarutė, pasėšnekietė. Liodvėka jau žėnuojė, kad buobotė serg napagīduomo lėgo, bova ešklausėniejosi, kas būs tuoliau ėr kėik ta lėga troks. Bova parspieta, kad rėk kauptė kontrībė diel tuo, kad troktė gal ėlgā, kad tuoliau būs bluogiau. Puons Pelėksos ne pėrma tuoki lėguona gīdė. Klaipiedas daktarā nasėruodė, nes žėnuojė, kad nabipagelbies. Bet pati lėguonė ton pavasari dā nabova praradosi vėltėis ešgītė.

Šin vakara pana Liodvėka atsinešė kningelė aplė paguonėšku dėivībiu liemėmus žmuoniūm gīvenėmams, katron, buobotė paprašios, eš Varšovuos parvežė puons Šencila.

– Kāp tamstā atruoda, puons Pelėksā, – paklausė Liodvėka, – ar gal žmuogos tėkietė, ka gīvenėms ĩr nolėmts dā anam nagėmos?

Daktars siediejė krieslė atsėluošės, eštėisės pastalie kuojės, nokuorės par toriekla kairė ronka: bova pavargės ėr sovėsam narūpėnuos, kad ĩr svetėmuo vėituo, panelės bajuorātės draugėjuo ėr kad rėktom laikītėis prėjimtūm puonėšku manieru.

– Sunkė ĩr teisingā atsakītė. Aš mėslėjo, kad tuo nieks nažėna, rasi tik pati dėivībė, katra žmuogaus lėkėma noliemė. Kėik sava praktėkuo eso sosėdūrės so žmuoniūm lėkėmās, manau, kad lėmtėis vėsā at-mestė narėktom.

– Ar galietomi tamsta pagrītė sava minti kuokės nuors atsėtėkėmās?

– Ruoduos, vėsus vėinuodā gīdau, – ėlgā tilie-jės eštare puons Pelėksos, – bet ne vėsė vėinuodā ešgīn... Vėins, veiziek, jau smertio vadoujės, vuo eššėkapsta eš lėguos ėr tuoliau gīven. Kėts, kad ėr napanašos i sunkė sergonti, jem ėr nomėršt.

– Ešėtom, kad ėr sauguotėis lėguos žmuogou narėk. Je tau ana nier žadieta – naprikėbs. Jego ža-dieta – naėšsėsoksi.

– Aš tēp nasakītiuo. Kas pats keravuojēs, ton ėr Dievs palaika.

– Bet ar ton išminti galiotomem taikītē mūsa buobotēs atvejo? Kėik aš atsėmėno, ana vėsa gīvenėma rūpėnuos sava svėkato.

– Kāp čė pasakios, – paprištarava puons Pelėksos. – Kėik aš žėnau aplė puoniuos Vainienės gīvenėma, anā prisijėjė rūpintėis ėr sielvartautė ne tik diel savės. Paskaičioukem, kėik artėmūm žmuoniūm par sava omžio palaiduojė. Kėik rūpesniu ėr atsakuomībės reikiejė prisėjimtė anā ont sava galvuos, kumet tamstas motinelė pasėmėrė. Kartās tas ėš žmuogaus atem daugiau svėkatas, nago sunkiausė darbā laukūs. Anuos maluonībė tamstas buobotė daug meilės toriejė ėšdalitė vėsėms, vuo anā patė rasi vėsa gīvenėma tuo trūka.

Liodvėka soklosa ėr sosėmāstė. Tėkrā – tuoki mintės nikumet nabova atėjosi anā i galva. Pana atėdoksiejė.

– Mėslėjo, ka daug teisībės ėr tamstas žuodiūs. Vėsė, katrėi aplė anon sokuos šiūs nomūs, daugiausė mīliejė patis savi, aš – tēp pat. Mon atruodė, kad buobotė pati savi tēp pat mīliejė. Bet, matīt, žmuogou sava patėis meilės naožtenk, rėk ėr kėtūm meilės.

Daktars pajimė poudieli so arbeto, tiliedams pradiejė gertė anou mažās gorkšnelės, kažkon galvuodams. Liodvėka dėdėlė nuoriejė, kad kalba nannotrūktom – juk ana dvarė natoriejė so kou pasėrokoutė aplė rimtesnius rėkalus.

– Kāp dabar panelė atruoda, – tīkė paklausė daktars pu nakoriuo laika, – ar ana mīl sava buobotė? Ar ėnont pri lėguonės narėk iveiktė šėrdie priešškoma, sokaupťė kontrībė? Ar atsėbodos rītmetie kėlst nuors noėtė pamatītė lėguonė, pasėšnekietė so anou, ėšklausitė anuos?

Liodvėka sosėmāstė. Toriejė pripažintė, kad Pelėksos skaita anuos šėrdi ligo kuokė atversta kninga.

– Duovėnuok, gerbama panelė, je mona žuodė pasėruodė natinkamė. Tėkrā ka nanuoriejau tams tas ožgautė. Tamsta paklausė – aš atsakiau. Bet gal atsakīms gavuos i pamuoksla panašos... Tad dar karta prašau atleidėma.

– Ne, puonė Pelėksā, ne! – karštā ožginčėjė Liodvėka. – Napīksto ont tamstas ož tuokius žuodius. Galvuojė aplė anūm prasmė, pritaro tamstā – anūs ėr daug teisībės.

Kėik patīliejosi Liodvėka pridūrė:

– Teisībė ne vėsumet būn maluoni. Bet aš tamstā eso dėdlė diekinga, kad šneki so monėm, kap so sau ligio žmuogo. Mon vėsumet trūka tuokiūm pašnekesiūm.

Puons Pelėksos pažvelgė i panelė. Sveikuojė anuos akės bova ismeigta i arbetas poudieli. „Dar vėina kėntonti dūšė šiūs nomūs“, – pagalvuojė, bet nieka napasakė. Bėnt jau dabar ons nanuoriejė būtė panelės goudies. Kėik metu praėjė nu tuos vasaras, kumet ons bova pavadints i Uonėniu balio? Sometė galvuo, kad daugiau nego dešimtės. Vadėnas, panelė Liodvėka jau persėrėta par tris dešimtis, bet vės dā vėina. Kāp nanusėdevė anuos lėkėms! Na dīvā, ka skaita kninga aplė dėivībiu liemėmus. Tik kon tas gal pakeistė?

Daug tuokiūm pasėsidiejėmu vakarās dā pasėtaikė par dvejus metus – tou laika, ka sergontė puoni Vainienė slaugė jaunāsis daktars. Liodvėkā gėlė i šėrdi ikrėta daktara žuodė aplė meilės apraiškas. Ana stėngies tonkiau noėtė pas lėguonė, būtė meili, kontrė klausitėis anuos kalbūm ėr pati šnekintė anon ar papasakuotė kou nuors, kad atėtrauktom anuos mėslės nu liūdnuūm dalīku. Sosėiškuojė senus kalėnduorius, vėsas dvarė esontės kningas ėr laikraščius, kad ėr kuokiūm senūm metu anėi babūtom. Je buobotė geidava, lioub paskaititė.

Pu paskotėnė daktara Tifenbacha vizita buobotė nomėškems prisakė padėrbtė ožuolėni graba. Liodvėka svarstė – nagi daktars būtom pasakės, kad lėga naėšgīduoma? Bet tuo paklaustė nadrīsa – bėjuojė. Aplė graba prakalba pati buobotė:

– Nuorietomi sožėnuotė, kam aš graba pasėdėrbdėnau? Žėnau, kad rītuo dā gīva būsio, bet juk atės ta dėina, kumet toriesio ėšėtė. Vėsėms atės. Tad nuorio atsėgoltė paduorė ėr atruodītė tēp, kap prider bajuora patė, kašteliuona oušvė. Je pati pasėrūpinsio, kėtėms galvūm soktė nabrėks. Ėr vėskas būs tēp, kap nuorio.

– Gerā, gerā, babunelė, – pasakė Liodvėka, gluostīdama anuos ronkas, – lai stuov tas grabs, ons nė tamstā, nė kėtėms nakliūn. Mes vėsė nuorem, kad gīventomi dā ne vėinus metus. Buobotė spusteliejė mergātės pėrstus. Liodvėka matė, kāp anā ėš akiūm norėitiejė dvė ašaras.

– Dabar, vākali, ėk, pašauk Juokūbienė, nuorio atsėkeltė.

(Nukelta i 50 p.)

Bova žėima, kumet pana Liodvėka viel vakaruojė so daktaro Pelėksa, katron tou dėina skobėnė parvežė eš Nasrienu. Lėguonė eštėka kraujuoplūdis. Vėsa posdėini ons naatsėtraukė nu luovas, darė kou imanīdams, pakuol krauji pavīka sostabditė. Matītė, pėkts auglīs pragriaužė stombė kraujegīslė. Daktars žėnuojė, kad onkstiau ar vieliau ėr tėp atsėtėktė. Bova perspiejės ėr slaugītuojės Juokūbienė so Bražienė, kad naėšsėgoustom, je prasėdies. Bet vės teik anuos bova ešsėgondosės, našnekont jau aplė panelė Liodvėka. Ana laukė atėnont daktara stuoviedama pri longa, ismeigosi akis i apsnėgta kėima pri paluociaus. Kumet puons Pelėksos pasėruodė ėr abodo sosieda ož stala, lėguonės pakajou viel pasėgėrda kuosolīs, brozdesīs, muotrėšku balsā. Puons Pelėksos atsėstuojuė, ligo ė ketindams tėn ėtė, bet, vėskam aptīkos, atsėsieda. Tėkriausė lėguonė ožmėgs ba anuo pagelbas, juk gava ramėnontiu vaistūm. Anuo pasėruodīms tik ešblaškītom mėiga. Pana Liodvėka pėlstė arbeta. Ont stala stuoviejė ruopėnelė so medo ėr puora tauriu so vīno.

– Nasėdīvīk, panelė, je aš pėrmiausė vīna ešgersio. Tamstā pataro ton pati padarītė. Rėk narimasti apmalšintė. – Ėr pajiemė vėina taurė.

– Sopronto, kou tamsta jauti šėn valonda, – atėtarė Liodvėka. – Pašalėnems, rasiet, ruoduos, kad daktarā nabėjė kraujė ar panašiūm dalīku. Bet tėp mosiet nier.

– Panelė teisi. Pri tuo aš dā napripratau. Tėkriausė ėr napriprasio pri žmuogaus končiuos ėr žėnuojėma, kad anuo nabėšgelbiesi.

– Tėp, – atsėdoksiejė Liodvėka ėr toliau svarstė tīkio balso, ligo pati so savėm šnekiedama, – rasi rėktom ožgintė buobotė tabuoka vartuotė? Juk šėndėin vėskas prasėdiejė nu čiaudolė. Tik ar pavīks ikalbietė?

– Nabūtėnā. Lėguos eigā tas nabtora reikšmies. Vuo kam atimtė eš leguonės paskotėni maluonoma? Vuo je ėr paspartintom, – nokonda žuodi, sopratės, kad pardaug atvėrā šnek, – tas nieka nabipakeis.

– Ėr kumet puoni Uona ijunka i tou maluonoma? – paklausė patiliejės.

– Nažėnau. Kumet mes atvažiavuom i Salontus, ana jau bova pripratosi, nuors ėr slapsties nu vėsūm. Bet ar nu vākūm ešsėslapstīsī?

Puons Pelėksos gierė arbeta ėr tiliejė.

– Vuo diel kuo tamsta naklausī, kumet aš pripratau pri tuo grieka? – atmesdama galva paklausė pana.

– Teisībė sakont, nadrinsto, – šipteliejės atsakė daktars. – Nuors spiejo, kad tumet, – notėla nabėngės.

– Tumet, ka lėkau posaklė? – doslio balso pratarė Liodvėka.

Pelėksos sogloma. Diel kuo ana ožvedė ton kalba, šnek tuokio balso ėr tuokės žuodės, ligo anon kaltintom diel sava bieduos? Pažvelgės i Liodvėka ons nieka nabsakė. Pana sosėzgrėba.

– Ak, puonė Pelėksā, atleisk mon. Juk tamsta čė nikou diets. Juk aš pati ožvediau ton šneka ėr siunto ont sava gīvenėma, ligo būtiuo šešiuolėkėnė...

– Gal nadraskīkem tamstas šėrdėis, panelė Liodvėka, – švelnė eštare puons Pelėksos. – Napīksto aš ont tamstas. Ėš vėsuos šėrdėis nuorietiuo padietė, tik naėšmanau kāp. Pakeistė nieka nagal...

Šneka viel notrūka. Daktars galvuojė, kad nabluogā būtom ėtė i svetiūm pakajo, kor stuoviejė anam skėrta luova. Bet pana nadavė ni mėnkiausė žėnkla, ka rėktom ton darītė. Tad siediejė abodo tiliedamė.

– Nažėnau diel kuo, – viel prašneka Liodvėka, – bet nuorio tamstā pasėtėisintė diel tuos sava īdas. Ožsėkrietiau anou daug vieliau, grīžosi eš Vėlniaus, kor važiavau so Teoduoro aplonkītė jaunesniūju sesėrūm. Tou keliuonė aš baisiausė nosėvīliu. Žėnuomās, Vėlnios poikos miests, daug pamatiau, daug sožėnuojau, daug naujūm žmuoniūm sotėkau, sosėpažėnau so sava gėmėnaitės, katrūm nabovau ni matiosi. Bet tarp anūm jautiaus ligo būtiuo sogauta – juk galiejau tik tilietė kor nuors kertiuo atsėsiedosi. Ruodies, kad žmuonis veiz i moni so gailėstio ar nodelb akis i šali. Vėsas muotrėšku kalbas sokuos aplė anūm patiūm gīvenėma, balius, šuokius, pastrajus... Apkalbėniejė tus, katrū nabova šalėp, vuo sosėtėkėn meilėkava vėinė kėtėms, žėnuodamė, kad malou... Aš juk važiavau tėn so dėdliausio ūpo, so geriausiuoms vėltėmis... Nuors pasėšuoksio, mėslėjau, matā, bovau isėtėkėnosī, kad ton gerā muoko. Bet, pasėruoda, kad ne – miestė šuokė vėsā kėtuokėi, ėr vėsas panas toriejė sava kavaliėrius...

– Kāp gailo, – šipteliejė Pelėksos, – kad monės tėn nabova.

Liodvėka nosėjuokė:

– Džiaugous, kad tamsta naožmėršā Uonėniu. Mon anuos bova vėinintelis linksmos balios, kėik anū ė bovėn.

– Tėkiekem, kad ne paskotėnis, – daktars miegėna geriau noteiktė panelė.

– Grīžau eš Vilniaus vėina, smūtna, ligo audruos debesės. Sesou Teoduora pasėlėka tən. Moni pamatosi buobotė net ešsėgonda – tēp baisė bovau nosėmėnosī. Sotėkdama paklausė: „Ėr kas tau tən, Liodvisė, atsėtėka? Benė sosėrgā?“ Aš apsėkabėnau anon pasėsveikindama ėr apsėžliumbiau ligo būtiuo maža. Vuo vakarė noejau i buobotės pakajo ėr paprašiau, kad priš mėiga mon doutom tabuokelė.

– Kon to če, vākali, kon to če šneki? Jaunuoms paneliems napritink tas ožsėjimėms. Sospiesi, kumet ož vīra ešėsi, – ištārė ana.

– Vuo je naėšėsi? Namatau nikuokiuos galėmībės ož vīra ešėtė! – pasakiau ėr viel pouliu i ašaras.

Buobotė naėšmanė, kāp moni goustė.

– No akšėn, akšėn, pamiegink, – pratarė ont galū gala. – Moni tas vėsumet liūdna mėnota pralinks mėn.

Tad ėr pamiegėnau. Ožsėtraukiau, nosėčiaudiejau ėr pralinks miejau. Buobotė padarė ton pati. Tumet abėdvė galiejuov ramė pasėšnekietė aplė vėskon. Tēp, kap šin vakara so tamista. Eso diekinga tamstā ož kontrībė. Atsiūsio mergelė, je kuo nuors rėks, – kėldama nu kriesla pratarė Liodvėka.

Ėdama i sava kombari jota, kad šėrdės pasėdarė daug lėngvesnė. Ont stalelė degė žvakė. Magdelė jau bova pakluojosi luova. Nustūmosi ožuolaidas krašta Liodvėka atsėstuoję pri longa ėr isėspuoksuojė i žėimuos nakti. Dongos bova aukšts, pribarsitīs žvaigždīnu. Kuoks gražoms Dieva pasaulė! Nu stėkla, nu apsnėgta parka, nu dongaus plaukė šaltis. Liodvėka, sokrižiavosi ronkas, pati savėm apkabėna par petius. Atsėmėnė Uonėniu nakti, kumet stuoviejė pri galerėjės baliustradas, apimta bagalėnė geroma. Kas tas bova? Diel kuo bova? Rasi diel tuo, kad natuolėi stuoviejė puonātis Pelėksos, nuors ėr naveiziedams i anon? Mergelė liūdėnė švīpteliejė – pati nosėjoukė iš tuokiūm sava mintiūm. Nažadīta! Ėjė, praėjė vėins pru kėta... Bet kāp lėngvė šin vakara, šėrdi atvīeros, ešbīeros sunkius prisėmėnėmus žmuogou, katras napasėjoukė, atjautė, apramėna... Juk laimė būtom gīvenėmė kuožna dėina tēp so kou nuors pasėšnekietė. Dėdliēsniu nuoru pana Liodvėka sau nagaliejė leistė. Pasėriedė naktė, bet atgolosi ėlgā naožmėga...

Po juodėnejėma so panelė Kučinskis Jūzops jauties pavargės. Ėnont skaudiejė kolšis, nogara ruodies ligo sodordīta. Matā, senuokā babova balnė siediejės. Ak, nab tēi metā, kumet eštėsas dėinas galiejė pralėstė ont kuojū. Nuors galva bova prikīmšta dėdliēsniu ar mažiesniu rūpesniu, vakarās lioub krėstė i mėiga ligo i kuoki vondėni, ožvės tumet, ka vėsė darbā kluosties sklondė. Vuo šin vakara, nuors ėr gerā nosėteikės, jauties pavargės ėr nadėkts. Po večerės šėminėnie parpiedėna i sava bota, sieduos pri longa, bet par anon nieka nagaliejė iveizietė – jau bova tomsi. Mėiga dā nanuoriejė. Rodėni dėinas trumpas, vakarā ėlgiausė. Tad davė valė mintims, katruos liekė galvuo ligo paukštė rodėni – būrės ėr vėrtėniem. Švīpteliejė, prisėmėnės senus laikus, kumet stebiejė gondrus, stīpėniejontius Salonta lonkuos, būrės lakstontius špuokus, blezdingas, dailė sotūposės ont kanapėniu šniūru, eštėmptūm suodnė bieliznā džiaustītė... Ėšlinda eš atmintėis maluonos prisėmėnėms aplė tus šniūrus.

Vėina karta po pėitu, ėdams parka pakraštio, ešgėrda tən dėrbosiu vaikiu kvaknuojėma. „Ėš kuo če anėi joukas?“ – pats savės paklausė. Apsėžvalgės pamatė dvara pruočka (skalbiejė) Ruožė bielizna badžiaustontė. Muotrėška traukė eš viedru druobolės, skuotertės, abrūsus, portėna paviejou ėr pasėstėipdama metė anus ont kanapėnė šniūra, eštėmpta paluociaus pastuogje. Koujės bova basas, ronkuovės paraitītas vėrš alkūniu, vuo vėins marškėniūm šuons praplīšės nu pažastėis mažne lig sėjuona aprumba (jousmėns). I ton plīši ėr stebeilėjuos suodnė dėrbou vaikė. Jūzops prisėmėnė, kāp apšaukė bežiupsontius ėr lėipė ožsėjimtė darbo. Vuo pats, ėdams pruo šali, paveiziejė i ton muotrėška eš artiau. Ana pasėruodė besonti našpetna, nieka, kad apdrėskosi ėr basa. Ėš pu koskelės, sorėštuos ont maumuonelė, kap ėr vėsūm žemaitiu muotrėškūju, driksuojė ešsėpešosi švėisiūm plaukūm sruoga. Nuosės bova tėisi, žondā rausvė. Kėta dėina ons ožsoka i skalbīkla būk tatā paveizietė, ar natrūkst tən kuo nuors. Ruožė mordies pri kobėlātė so šarmo, atriemosi trėneklės lėntuos gala i jousmėni, glomžė kažkuoki audekla.

Pamatosi anon, ligo ėr nosėstebiejė, bet nieka nasakė. Pasėlėnkė ėr viel inėka i sava darba. Prisėjė patem anon ožkalbintė.

(Nukelta j 52 p.)

– Sostuok valondelē. Atejau paveizietē, kuoki ta tava skalbīkla. Rasiet trūkst kuo nuors?

Muotrēška atsētēisē ēr pasēsoka i anon tou šuono, katras nabova soplīšs. Naatruodē ēššegondosi, tik besēdīvējinti.

– Je puonalis nuorietom, galiatom naujē trēneklē itaisītē. Ta sovėsam nodēla.

Ons apvākštīuojē skalbīklas kertēs, apveiziejē pečio, ont katruo stuoviejē žlaugts š šuntontē bielizno.

– Vuo naujē žlaugta a nanuorietomi?

– Puona valē. Je itaisītom, būtom nabluogā.

Ēdams pruo šali, Jūzops nuoriejē patapšnuotē šuona pruo soplīšosius marškēnius, bet tuokart ligo kas sotoriejē anuo ēštēista ronka.

Ēš artēi pamatē platēs Ruožēs akis, kor šmiesčiuojē ligo ēšgoustis, ligo nosēstebiejēms ar prašīms...

– Marškēnius galiatomi sosēluopītē.

Pruočka gūžteliejē petēs, atsēdoksiejē ēr nosēsoka pri darba.

Jūzops atsēmēnē, kad ton patē dēina noējēs pas kriaučio Muocko ožsakēnietē dvartarnems drapanu, lēipē pruočkā Ruožē pasiūtē dvē kartūnēnēs šlebēs. Vakarē, grižēs i raštēnē, paveiziejē puopierīūs, keik anā ožmuok par metus. Tik pēnkiuolēka timpu. Vuo juk tris vākus tor ē vīra, katros dvarē ož pēimēni dērb. Alguos anoudom keltē nakedēna. Pamēslējē tiktā: „žiuoplam vīrou tuoki moutrēška atēteka...”

Nu tuo rodēns ons vēs lioub ožētē i skalbīkla, kon natroka patiemītē dvara žmuonis. Bet kas galiejē ton ūkvaizdiou ožgintē? Anuo darbs tuoks – vėsamē dvarē tvarka priveizietē. Ruožē bova muotrēška, katruos ons geidē, pats nasoprasdams diel kuo. Dabar Jūzops mēslējē, kad tamē nabova niukuokē dīva. Juk svēks vīrs tuokiūs metūs nagal ba muotrēškas ēšševerstē. Ēr tēp ons savi laikē kēitā, nabova kuoks pasēleidielis ar muotrēšku tvērkinuos, kap ka kētē dvariuonē.

Rekiejē gera posmetē, pakuol Ruožē nostuojē anuo baidītēis. Saldos karštis nosmelkē anuo šērdi, atsēmēnos šēlta, stamontri muotrēškas kliebi, rauduonas lūpas, līgīus dontis ēr pēlna savēs atsēžadie jēma sosētēkēmu valonduom...

– Je to būtomi našlie, Ruoželē, aš tavi, kuo gera, ož patē pajimtiuo, – pasakē vēina karta.

– Naso aš našlie ē nabūsio. Kažēn, ar vedom geriau būtom, je puonalis moni ož patē pajimtom...

Žēnuomās, napajimē ons Ruožēs ož patē...

Ana dā dvējūm sūnūm sosēlaukē, bet ons napaklausē, a bēnt vēins īr anuo. Tik paskotēnem ožgēmos, pasiūdēna muotrēškā pas Muocko ēššēigēni sējuona ēr buovelnēnē šniūrelka so pamušo. Vēdiuojies so anou bēnt septīnis metus. Kētuos naēiškuojē. Paskiau ēr laika nabibova, statībuoms ožsējiemē. Vuo so metās ēr rēkals ožeitē dinga – vēsa svēkata darbā lioub ēšsunktē. Tēp ēr lēka senvaikis ba vākūm...

Dabar Ruožēs nabier – senē mērē. Rasiet ni ketoriūm dešimtiūm natoriejē. Kor ēššēsklaidē anuos vākā, ons naklausēniejē. Tad šēndēin varē nu savēs mēslēs, kad īr kažkou kalts priš ton muotrēška ēr anuos vākus. Vuo juk lēka kalts vēsam gīvenēmou, lig paskotēnēs dēinuos. Atsēdoksiejēs stuojuos ēiškuotē šiepalie pliečekelēs so mido. Vuo paskiau, mažās gorkšnelēs siorbstīdams mido, vēs svars-tē, ar anuo darbā Salontūm valduos gal atstuo-tē tā muotrēškā padarīta skriauda. Vuo rasiet tuos skriauduos nier, rasiet ēr anā bova maluonē sosētēkēmā so svetēmo vīro? Bēnt jau ons stuo-ruojies, kad anēi būtom maluonē. Žēnuojē, kad ne ana vēina ēš lažēninkiu, činšēninku patiūm ar dvara mergiu tēp gīven. Bet ožplaukē kažkuoks sunkoms i šērdi nu tūm prisēmēnēmu. Vuo ruodies, kad anēi būs tuo-kēi maluonē. Rasiet geriau būtom bovēn, je būtom soskaitēs, keik vēsuokiu rēkalingu dalīku ons bova somēslējēs, keik Salontūm valduos bodinku pastatēs.

Gerā atsēmēn, kad pērmuojī rimta statība vīka Margēninkūs. Tas dvarielis bova mažne patemē valdūm pakraštīe, ont Skouda posēs. Ēlgā toriejē mēslītē, nu kuo pradietē, pakuol sogalvuojē, kad pēgiausē atsēētom pastatītē viejēnē melninčē. Žmo-nis ēš Margēninku ēr kētūm tuo krašta suodūm va-žiava maldintēis i Korša, i Rucavas malūnus, katrēi garsiejē nu sena. Kartās ēr ēš Salontūm dvara lioub reikietē vežtē kvēitius i Rucava, je nuoriejē gerūm petlevuotu mēltu. Ēr vežē, naveiziedamē, ka tuolēi. Ēlgā reikiejē itēkēnietē anuos maluonībē Geradarē, kad piningus, gautus ož dvarē ēšaugintus lēnus ēr audēnius, ēšastus ēš dvara verpalū, vēinus metus paskērtom melninčēs statībā. „Vo kam? – klausē Geradarē, – kam rēk naujuos melninčēs, je Salontūs vēina pri vondēns jau stuo-vo? Ar anuos naožtenk?” Jūzops atsēmēnē, so kuokē kontrībē reikiejē Gera-darē aiškintē, kad Salontūm malūns jau pasenēs ēr ēšgverēs, gērnas nodēlosēs, sēitā luopītē parluopītē. Rēk dēdēlē kašta, kad anon kāp reikint pataisītomi.

Puoni rasiet ni nažena, kad salontėškė činšėninkā važiou i Rucava maldintėis. Ėr dvara kvėitius tonkė tən maldėn. Melninčė Margėninkūs nakaštoutom brongė. Salontūm mėškūs medienas statībuoms ĩr pasėrinktėnā. Druobė sparnams galiptom ėšautė kad ėr Eidėkis, miestalė atkuoėios (audies). Kanapėniu siūlu kaima muotrėškas ėr dvara mergas priverptom. Dėdesnė kašta rėktom gelžėnė ĩrongā nopėrktė ėr meistrams ožmuokietė. Bet tėi kaštā natroktom atsėpėrktė, diel tuo, kad viėjė nu jūras posės napritrūkst ni žėima, ni vasara.

Šėp tėp ikosuojės Geradarė, pradiejė statības. Pakuol anuos vīka, pats siediejė Margėninkūs ėštėsas nadielės. Diel švėntuos ramībės pasomdė draugėškus sosiedus prūsus, kad pabūtom Salontūs, pasauguotom miestali ėr dvara. Vuo prūsams kas? Tarnība nasunki, alaus atsėgertė doud, pašer, šnapšėlės stuopa vakarās pastata. Atsėmėnė Jūzops, kad tam rėkalou ėšleida ne vėina dešimti timpu, bet kon padarīs, je vėsa nadielė reikiejė statība priveizietė. Ož meistra prisėprašė Rucavas malūnėninka Spuogi, gėrnas nokalė meistrā ėš Korša, gelžėnės dalis padėrbėna somdītė kalvė ėš Rucavas ėr Klaipiedas.

Tou patio isėbiegiejėmo, Geradarė nabaiškindams, sorėntė Koksėnie karčema. Juk rėks atvažiavosėms i malūna kartās ėr parnakvuotė, ne vėins vīrėšks ėr alaus kauša ėšlenktė ožsėnuories, je tik būs kor ožėtė. Tad ožsakė Salontūm meistrou Ėndriou padėrbintė nauji ožoulėni žlaugta bravuorou. Ons padėrba ė bačkas, vanas, kobėlus, kobėliokus ėr kėtuokius rikūs, rėkalingus alou darītė. Atnaujėna ėr Žemītės karčema pri Korša kelė. Senė pastatīta bodinka apėpierėjė (apkalė) naujuoms lėntuoms, vuo vėdou vėrš dėdliuojė stala pakabėna gelžini švėistova so šešiuoms žvakidiems, katrou nokalė tas pats kalvis ėš Klaipiedas. Vėsė tėi darbā kaštava vuos ne tūkstontimpu. Matā, somdītėms meistrams nagaliejė pasakītė „palauk“. Je sotarė ož darba ožmuokietė, piningus toriejė kluotė unt stala tujau pat, ka darbs pabėngts. Salontėškėms lėka skuolings lig Naujė meta. Tėp pat ėr Kretinguos malūnėninkou Vulfou, ėš katrou bova pasėskuolėnės šimta taleriu ož pruočėntus. Galiejė gautė i skuola ėr pas Salontūm žīdus, bet so tās nanuoriejė prasėdietė.

Margėninku pramuonė natroka atsėpėrktė, tad kėtās metās atėdalėjė vėsas skuolas, ėr diel tuo pats dėdlė džiaugies.

Tou laiko prasėdiejė naramomā. Lietovuos ėr Žemaitiu bajuorā sošaukė konfederacijė. Būrė konfederatu rinkuos dvarūs ėr miestūs. Atsėmėn, kad vėins būrīs, katram komandava kapėtuons Digmans, bova apsėstuojuės nakvīnė Joudeikiūs, natuolėi Salontūm. Būrė intėndata teka pamaluonintė – ikėštė anam i kėšėnė dvīlėka timpu, kad ons sodrausmintom karėvius, je tėi ožsėmanītom savėvaliautė.

Kašteliuonātis Levuons, jau aštouniuolėktus metus ikabėnės, tėp pat ožsėspirė stuotė i konfederacijė. Tievs nadraudė, buobotės vaikis naklausė. Po mūšė so rusu polko Šiauliūm ekanuomėjuo daug kas iš konfederatu papoulė i nalaisvė. Puonātis Levuons ėštrūka, bet korin laika toriejė slapstītėis, pakuol Geradarė sotvarkė anuo rėkalus, pakluodama tam 300 timpu. Tad Margėninku piningelė dėdėlė pravertė.

Anuo patėis planā ėr tuoliau laimingā pėldies. Atsėradosius piningelius galiejė skėrtė ne tik puonu rėkalams, bet ėr Salontūm miestaliou. Šiuokė tuokė Salontūm plītėnė sogalvuojuė ėšpliestė, kad statībėnės medeguos ožtektėnā torietom patis ėr pardoutė galiptom. Tuo Kučinskis Jūzops dėdėlė ožsėgeidė tumet, ka statont Margėninkūs kamėna ož 11 tūkstontiu plītu plītėninkou Kasperātiou toriejė pakluotė 111 timpu. Pamėslīk tiktā – tuokius piningus ož muolė gabalus!

Diekou Dievou, muolė Salontūm dvara valduos natrūka. Tad naskundė piningūm gerėms meistrams somdītė. Pėrmāsis plītėninku meistros bova Peteruoėios Maksīms ėš Korša. Solīga anon ož 100 muštėniu taleriu arba 1000 timpu metams. Baisė dėdėlė bova tėi piningā, bet meistros sava amata vertė žėnuojė. Dėrbtė plītėnie somdė miestalė vīrus. Prisakė Jūzops, kad lažėninku naprėjimtom, nes duorā dėrbtė anūm naprivėrsi. Vīrā ėš dvara gava nabluogas algas ėr pėitus, bet vėskas tas par metus kėtus atsėpėrka so kaupou.

Tou patio laiko bova atnaujīnts ėr Salontūm malūns. Malūnėninks Kriauza so gėžās padėrba naujus kaištius luoviuou, nolėdontem tošti vondėni, atnaujėna apatėnės malūna skrīnės. Vėsūm galūm meistros Ivanuovs Mina ont ėšplūska oužtvankas itaisė tris naujus sokėma ratus. Akmėntašė maskvienā nokalė dvejės naujės gėrnas. Petliaus itaisīmo pasėrūpėna ons pats, naskūsdoms pėningūm. Tad Salontūm melninčė natroka ėšgarsietė ėr dvara kvėitūm nabreikiejė maldintė kėtor. Savė mėlta dėdlė pravertė diel tuo,

(Nukelta i 54 p.)

kad miestalie atēdarē kepīkla – tēn kepē dēdēlē skanius pīragus, beigelius ēr baronkas; tou laiko Salon-tūm torgūs, katrei vīka do karto par nadielē, žmuonis galiejē lig valē prisēpērkte šnapšēs ēr pīragu.

Basēdarboujint metā slīda ligo kuoks vondou... Atsēmēnē sunkē vasara po dēdliūju gaisrūm, kumet reikiejē atstatītē miesta. Atsēskaitēs so meistrās ēr darbēninkās viel galiejē rūpintēis Margēninkās, Koksēnē, dvara paluociaus remonto ēr kētās kuožnuos dēinuos rēkalās.

Sunkē sergonti Geradarē vēs lioub prašītē, kad bēnt kēik aplē anuos laiduotovēs pamēslītom. Žēima padērbēna graba. Anou ēš vēdaus reikiejē ēšmoštē dailēs audēnēs, someistravuotē kontapali, laiptelius ēr soulelius pri anuo. Reikiejē pasiūdintē īkapēs, nopērkte jouduos gelumbēs calūnou (katafalka užtēisalou), audēklūm skuotertiems ēr dā vēsuokiūm dāktūm, katrūm šēndēin Jūzops ni nabatmēnē. Jota, kad ton rodeni pavargst grētiaū nago lig šiuol, kad sopīkst diel nieku, kad vakarās sunkē ožming, ka vēsuokiausēs mēslēs ramībēs nadoud. Vēs sunkiaū balioub atrastē laika, kad nuors kēik atsēpūstom. Tad šin vakara, rīmuodams pri tomē longā, goudē pats savēm, kad dabar gal atsēgoltē kumet ožsēmanēs ēr kad anam vēina kartā diel nieka narēk soktē galvuos, je tik ne tas gielēms pakaušie, kuojuos ēr dēiglē strienuos.

Būtom čē Ruožē, vuo kad ē kēta muotrēška, patrīntom šonus, pagluostītom skaudēs vēitas, linksmiesni žuodi pasakītom. Alē kad nier... Kap čē ons nogīvena ton sava ēlga omžio ēr napasērūpēna savēm? Juk ož sotaupītas timpas ēr muštēnius galietom nosēpērkte nadēdēli palēvarka ēš kuokē nosēgīvenosē šliektas ēr isēkortē anamē. Bet kon dērbš vēins tēn atsēdūrēs? Pats nabdaug sīluos bator, vuo svetēmās napasērēmsi. Sava vākūm naožsēaugēnēs, nagal rēkalautē ēš svetēmūm, kad anou rūpintomēs, kad anuo gailietomēs. Žēnuomās, ož piningus tarnūm dešimtēmīs gali pasēsomditē, bet meilēs ēr atjautuos nanopērkši.

Kad napradietom ašaruotē, viel isēpīlē midaus...

Ēlguokā prisēējē lauktē pakvēitēma ēš Lau-miūm dvara gaspadoriaus puona Kajetuona – pak-uol tas prisētāisē ēšpēldītē sava pažada. Je po so-sētēkēma rodēni Salontūs pana Liodvēka dā toriejē

šiuoki tuoki nuora palaikītē artēmesnē pažinti so tou vīrēško, dabar tou jau bova ēšmetosi ēš galvuos. Juodēniejē karts nu karta so Kučinskio Jūzopo pu Salontūm apīlinkēs, šnekiedamuos, dalīdamuos pri-sēmēnēmās, svarstīdama, kāp gīventom, je bruolis lēstom anā isēkortē katramē nuors Salontūm dvara palivarkē. Bova nosprēndosi būtēnā ten pasēvadintē puona Jūzopa, nuors anam aplē ton ketēnēma vēs dā nieka nasakē. Solaukosi pakvēitēma važioutē i Lau-mius, tuos keliuonēs sovēsam nageidē. Bet bova pri-žadiejosi bruoliou, vuo ēr napaduoro būtom pasēdē-džioutē. Kuoks tas Lau-miūm dvarieliš babūtom, bet bajuors Tarvīds Kajētuons īr anuo šēimininks.

Bruolis Levuons i vēišnagē taisies dēdlē okatnē. Matā, puons Kajētuons ne tik vaišēs, bet ēr me-džiuklē bova prisīžadiejēs sotaīsītē. Žēmē jau iša-losi, snēiga dā nadaug, bet žvieriūm pīedas gali aiškē matītē. Levuons prišnekēna sesēri vestēis sava Bie-rē. Je pati šaudītē nanuories, galies bēnt pamatītē, kuoks vīru taikloms, mēkloms, šaunoms. Juk me-džiuklē ne tik tam, kad kuoki žvieri nogalabītomi, bet kad ēr i kētus pasēveizietomi, ēr savi paruodīto-mi. Anam tēp pat būs maluono pristatītē sesē, katra juodēnie ni kēik naprastiaū ož vīrus. Tad tegol so Magdelē pasētāisa tinkamus drabužius juodēniejē-mou ēr kou nuorintās prašmatnesē vakarou.

Vēsa nadielē Liodvēka so Magdelē koities dra-bužēnie ēr skrīnies, pakol vēskon sosērōnkūojē. Pana toriejē zoikēnuoms pamušta sējuona, katrou lioub apsēvēlktē žēima, so buobotē i svetius važē-niedama. Terp kētūm pastrajūm aptēka buobotēs ēšēigēni rodouji sējuona, dā puoniuos Gracholskie-nēs laikās lapu raštās ēšsiovienieta. Pakol bova svē-ka ēr nasostombiejosi, buobotē anou vēlkuos tik i svarbēs ēšēigas važioudama. Liodvēkā ons pasērūo-dē puotrumpis, bet govi Magdelē sometē, kāp anon sosiaurintē ēr paēlgintē: rēk pridortē platiesni ap-rumba (jousmēni), vuo tou padarītē nabūs sunkē, diel tuo, kad panelē īr klēina (liekna). Pri sējuona pritaikē jouda aksuomēni kontušieli ēr dailē so-kluostē gelsva šēlkēnē skepetelē, katron galies so-segtē buobotēs paduovēnuoto sēdabrēnē sagnetē.

Basēkrapštēniejint pri siovēnē Liodvēkā i galva smelkies mēslēs – kažēn, ar buobotē būtom kontē-na, matīdama tēp napavuožnē apsēēnont so dāktās, katrus ana brongēna. Bet kon bepadarīsi. Juk dabar žmuogaus nabier, vuo lēkēn anuo gerē dāktā tor

tarnautė gīvēisėms. Tėp bova nu omžiu, tėp būs ėr tuoliau. Panuos Liodvėkas jaunīstie pastrajės nieks par daug nalepėna, vuo dabar ni tuo tėik. Ana diel tuo nasielvartava, nuors kartās lioub pamėslītė, kad bruolielis galiptom kuoki nauji drabuži ėr anā nopėrktė. Apsėvėlkosi atnaujintās ėr pritaikītās pastrajės, atsėstuojosi priš zelkuorio, toriejė pripažintė, kad vėskis pritink. Je matītom buobotė, rasiet pasėdžiaugtom sava anūkės šaunomo. Liodvėka pamėslėjė: vuo rasiet tėp pasėšvėitosi igaus buobotės linksmoma ėr šarma – tėp nabaštėkė vadėna muokiejėma vėsėms patėktė. Tad so palėngviejėmo tus prašmatnius pariedus sosėkruovė i keliuoniū skrīnė, katruos vėita bova didliuojė važė galė.

Ėr liekė pana Liodvėka tame didlėjėmė važie so Gorskiu herbo ont doru, ėr nešė anou trīs arklė apsnėgto vėiškelio par laukus, pruo pakelie pasėtaikontius žmuonieliu gīvenėmus, pruo bėrštvinus so apšarmuojosės alksnės ėr beržās. Pana siediejė tėisi ėr pasėtėmposi.

Kuojės bova īsoktas i kailio pamušta sėjuona ėr apkomšitas šėlto gūnė. Apsėvėlkosi vuovėriūm kailėnātės, apsėmuovosi tuokė pat keporėlė so prisegto plunksno, pėrštėnietas ronkas sosėkėšosi i mupta (mova), šaltė najota, tik džiaugies žemo žėimuos saulė ėr namatītuoms vėituoms. Senė babova kor nuors tuoliau ėšsėkielosi ėš nomūm, ėr šėn mėnota nikėik nagailiejuos, kad važioun i Laumius.

Tarvīda Kajetuona tievuonėjė, apaugosi mieđiu sėino, pasėmatė ėš tuola. Puonu paluocios pasėroudė besous medėnis, žems bodinks so apvalės onžoulėnės stolpās pri paradėniu doru. Kėims ožtektėnā platos, kad karietas ar važė ba varga galiptom privažioutė pri gonku, bet kuo nuors prašmatnesnė anamė nabova matītė. Pašaliūs palei parkana stėrksuojė krūmā. Liodvėka spiejė, kad tatā gal būtė jazmėnā ar erškietruožės.

Svetiūm pasėtėktė atskobiejė pats puons Kajetuons, apsėdarės strielčiaus barvo. Ėštėisė ronka nošuokosem nu žėrga Levuonou, vuo paskiau abodo priėjė pri važė, kad padietom ėšlėptė panā Liodvėkā. Po pasėšvėikėnėma ceremuonėju ož paronkės īvedė anon i nadėdėlės gonkas, ėš tėn – i pakajo, kor svetiūm laukė kėtė tūm nomūm gīventuojė: stombi muotrėška so balto kiko, ėštīpės jaunėkātīs ėr daili panelė. Tėo tatā bova puona Kajetuona vākā – Muotiejos ėr Matilda so puoni Stanislava, mosiet gaspa-

duoriaus gėmėnaitė, katra dabar gluobuojė vākus ėr rūpėnuos nomās. Pasėsveikėnos Liodvėka so Magdelė bova palīdietas i šėlta kombarieli kėtamė nomūm galė ėr palėktas paėlsietė ėr apsėgerbtė po keliuonės. Pakajava mergelė atnešė arbetas so ožkondo. Anon atvedosi puoni Stanislava meldė pasėtėprintė.

Vīrā šormoliava kėimė, taisies i medė. Skalėjė šonis, trīpė ėr žvingava arklė, pajotėn, kad gaus palėnktīnaitė. Varuovā miegėna ragūm ėr tarškīniu skardoma. Liodvėka pamėslėjė, kad rėktom paklaustė bruolė, ar būs tuo kavalkaduo muotrėšku. Jego ne, ėr ana nanuorietom juotė: vīrā būs ožsėjiemėn, kon ana vėina tėn veiks...

Tus svarstīmus notraukė puoni Stanislava:

– Rasiet panelė tėp pat pageidautom juotė i mėška? Matā, mūsa Matilda geid pamatītė medžiuklė. Mon būtom drousiai, je anou ėšleistiuo na vėina. Puons, anuos tievs, sakė, kad medžiuklie būs puora puoniūm ėš sosiedu, bet tėkrā tuo nieks nažėna. Aš sakītiu, kad paneliems juotė rėktom par pėitus, ka mes vešėm i medė maista.

Tuoki tvarka tėka ėr panā Liodvėkā. Kelės šaltas valondas praleidos keliuonie, tėp gerā bova pasiedietė jaukėmė kombarelie. Tad pasėvaišėnos i arbetu pakvėitė atėtė panelė Matilda pasėšnekietė.

Klausėniejė anuos aplė mėška, kor vīrā medžiuos, aplė sosiedu dvarus ėr šeimīnas. Matilda pasėruodė besonti šneki ėr govi mergelė, nikėik nasėbaimėnonti namatītas vėišniuos. Ana papasakujė, kad medžiuklės vėita īr natuolėi Barstītiu, ton medė nu senuovės vadėn Poukės sengėrė. Esonti ana dėdėlie ėr tonki, tad tėn gali rastė kuo tik nuori: vėsuokiūm žvieriūm, vasara – ougu ėr gribu i valės, diel tuo anūm šeimīna ėr kėtė sosiedā tėn sovažiou grībautė, ougautė ar rėišotautė. Potam nosėgaun pri opės ar kuokė nuors ežeralė, pasėmauda, pavalga, vuo je pagada graži, pabūn lig vakara. Liodvėka klausies švīpsuodama. Anā patėka bajuora Tarvīda doktie. Daili paveizietė, govi pašnekietė, augosi tarp gėriu, laukūm, kalnūm, svieta dar nasogadinta, pasakujė vėskon nu šėrdėis, džiaugdamuos, kad anuos klausuos. Liodvėka jota, kad ta mergātė sied so anou, lig šiuol bovose napažīstamo muotrėško, sovėsam nasėrūpindama, kāp ana atruoda, nabėjuodama, kad anon ėšjouks ar prikėš kon nuors: mergelė bova patėkli ligo mažos vāks.

(Nukelta i 56 p.)

Vėdordėinie eš dvara pajodiejė kelė važė. Vėinamė siediejė puoni Stanislava so kamerdėnerio, kėtūs – tarnā ēr vėriejė, apsekruovėn poudās, katėlās, krežės ēr rišelės, katrūs bova sodiets pravėnts ēr stuotkā, kad medžiutuotujė ēr kėtė svetė galietom kāp reikint pasėstėprintė. Eš paskuos juojė Liodvėka so puona Tarvėda vākās.

Pamatėn atvažiuojėntius, kelė vīrā pasveikėna anus, šaudėdamė eš strielbu. Jau degė laužielis. Ont snėiga driksuojė eiliems sogoldītė zoikė, lapės – medžiouklės laimikis. Raitelė nošuoka nu žėrgūm, natrokdamė isėmaišiūtė i būri. Puons Kajetuons pristatėniejė Liodvėka sava kaimīnams. Čė bova puoni Navidanskienė Izabelė eš Barstītiu, puonā Strumskė eš Poukės ēr kėtė svetė. Vīrā džiaugies, kad medžiouklė gerā pavīka: krėta bėnt poura dešimtiūm zoikiu ēr lapiu, vėins dėdliausis šerns, katros toriejė dėdėlės joudas iltis (tou šerna pašuovė puonātis Levuons, tad ons daugiausē ēr pagīrū solaukė). Bet bruolis bova laimings ne tik diel tuo. Ons pasakuojė Liodvėkā, kad matės brėidi so poikės ragas, tik nieks i anon napataikės. Maža bieda, nes radės eglinė dėdliausius brėidė ragus so vėso kaukuolė – matīt, nabags rojuo bova sobadits, vuo rasiat eš senatvės nosėgalavės.

Pakuol vėsė šormoliava aplė lauža, tarnā patėikė pėitus. Paprastė valgė, sotaīsītė dvara kokuoriaus, Liodvėkā pasėruodė dėdlė skanė, rasi diel tuo, kad valgė laukė, pri lauža, rasi diel tuo, kad vėsė čė bova gera ūpa. Puons Kajetuons vīrus vaišėna arielko, puoniuoms pasiūluojė rauduona vīna, parvežta eš Klaipiedas. Liodvėka stuoviejė pri lauža, džiaugdamos sklindontė šėlomo ēr lėipsnūm plastiejėmo, kumet pri anuos atėjė puoni Izabelė so Matildo ēr pasiūluojė pajuodėnietė pu apīlinkės. Napartuoliausē esous dėdiesis Barstītiu kūlis ēr Alkas kalns so naožšalontio šaltėnio, katruo panelė Liodvėka tėkriusē dā nie matiosi. Žėnuomās, žėima tuo gražoma nadaug – medė ba lapu, laukā pu snėigo. Bet žemė jau gerā išalosi, viepūtėniu dā nier, tad žėrgā napavargs. I ton keliuonė pasėšuovė ēr Tarvėdātė so puoniuos Navėdanskienės doktėrim. Liodvėkā pasėruodė, kad atsėsakītė būtom napaduoro. Tam pritarė ēr bruolis, diel vėsa pėkta so išvīkstontės pasiūsdams eš sava būrė puora vīru. Pakuol apveiziejė vėsas vėitas, pana Liodvėka geruokā pavarga, nes nabova pratosi tėik ēlgā rėstė ont arklio juotė. Tad tuos ešvīkas pabaiguo paprašė, kad nabėbūtom

grīžtama pri lauža, vuo vėsė soktom i Laumius. Tam pritarė ēr puoni Izabelė, spiedama, kad medžiutuotujė eš pamėškės jau būs ešjuojėn.

Grīžos i dvara, i ton šėltouji kombarieli, pana Liodvėka pasėjota pavargosi ēr nu šaltė sostīrosi. Ožėjė dėliausis nors staigė atsėrastė Salontūs, sava pakajou, nosėmestė kailėnius ēr vėso ūgio ešsėtėistė luovuo. Pīkteliejė pati ont savės, kad ožsėgeidė na ešpėlduomu dalīku. Magdelė laukė anuos, eštėisosi ont krieslu ešėigėnius drabužius.

Notraukosi nu panelės kuoju keliuonių korpės, šėltās delnās trīnė sostirosės anuos pėdas, pakuol tuos atsėlėda. Ivekosi savi pana Liodvėka vėlkuos atsėvežtus pastrajus, avies lengvās batelės.

Magdelė atruodė, kad Liodvėkā rėk eš naujė sošokoutė plaukus, nes kouds pu keporė bova sosmegės ēr ešsedraikės. Liodvėka dūsausama pasėdevė tarnaitės valė: „Rėk pakėntietė, rėk pakėntietė, juk nagalio prīš svetėmus stuotėis kap kuoki laumė.“ Vuos anuos spiejė apsėtvarkīė, kāp parsėbrazdėna Levuons so puono Kajetuono vestėis vėišniuos pri stala.

Didėjemė pakajou, katron salė vargė ar galiejė pavadintė, svetė jau bova sosėrinkėn. Liodvėka so Levuono pasvadėna šalėp nomūm gaspaduoriaus. Pri kėta anuo šuona siediejė puoni Izabelė so kaimīnās ar gėmėnaitės, katrūm Liodvėka napažėnuojė. Tuolėmājemė stala galė sosėspėitė jaunūmenė – Tarvėdokā so sava vėinmetės. Tarnā zojė aplinkou stala, nešiuodamė valgius ēr pėlstėdamė vīna, stėpresnius gierėmus kuožnam pagal anuo pageidavėma. Pėrma eštarmė, žėnuomās, pasakė nomūm gaspaduorios, džiaugdamos šėn laimingo dėino ēr malouniūm svetiūm būrio, pagerbosio anuo skrumnė boveinė. Liodvėka klausies nolėdosi akis ēr idiemė sekė puona Kajetuona kalba. Ana toriejė pripažintė, kad ons šnekiejė sklondė, žuodiu napritrūkdams ēr napasakīdams nieka narėkalinga. Pabaiguo vėsūm paprašė pakeltė taurės ēr ešgertė.

Kėimė bova gėrdietė pīškėnont eš strielbu – tatā jiegerė, laučėijė ēr varuovā šaudė puonu garbė. Vėskas vīka kap vėsūmet dvarieliu baliūsė. Svetė valgė, gierė, vėins kėts, šėimėninka paprašīts, sakė prakalbas, bet tuokiuos linksmībės ēr laisvoma, kap pri lauža, čė jau nabibova. Pana Liodvėka ton jota vėso kūno, tad gūžies ēr mėslėjė, kāp anā čė rėks kelės valondas ešsiedietė so tās svetėmās žmuonim, juk diel anuos ēr bruolė bovėma vėsė čė jautas ligo sogautė. Pėrma karta sosiedėn ož stala so kašteliuona

palėkuonės, naėšmanontis ni kon šnekietė, ni kėp apseėtė pri tuokiūm vuožnūm svetiūm. Matīt, kėrb anūm galvuos baimė ėr nuolankoms priė aukėstesnius ož savi, matīt, spaud gieda diel napertekosė sava gėvenėma ar nogastavėms, kad tas ožkompė balios palėks pakvėistėisėms prastus prisėmėnėmus. Anoudom su bruolio rėktom palaikītė bendra kalba. Levuonou tas sekies nabluogā, vuo Liodvėka nagaliejė savės parlaužtė, tad tiliejė, akis i torielka nodūrosi, valgi knėbiniedama.

Bet ėė palėngvo nu kėlnuojemu stėklūm, ragūm ėr tauriu svetė apkaita. Ėė palėngvo klegesīs pripėldė ožstalės toštoma. Jau šnekiejė terp savės po do, po tris, galvas sokėėn, kuo tuoliau, tuo tronkia. Liodvėka dabar atsėtėisė ėr pruo primerktas blakstienas stebiejė parauduonavusius veidus, sožėbosės akis, žiuopčiuojėntės bornas. Kap tik tumet puons Kajetuons, atsėstuojes so pėlno taurė, paprašė vėsus aptėltė ėr pradiejė tuokė ėštarmė:

– Nuorietiuo šin vakara žemā nosėlėnkėtė anuos maluonibė panelė Liodvėkā, diekavuodams, kad napabūga tuolėmuos keliuonės ėr teikies pagerbtė šius nomus sava apselonkimo. Dėdlė geistiuo, kad švėisiuoji panelė ėėšėvežtom ėė Laumiūm maluonius prisėmėnėmus ėr atsėlonkītom šiūs nomūs tonkia. Tad praėau guoduotėnus svetius pagerbtė švėisiausė panelė ėr ėėgertė i anuos svėkata.

Pri stala siedou vīrā ėr muotrėėskas soscata stuotėis, brazdindamė krieslus, tarėkindamė stuotkus. Vėins kėts soėoka „Vivat!“

Liodvėka, klausidamuos puona Kajetuona žosmies, rauduonava ligo kuoki ouga, vuo vėėems stuojėntėis pamėslėjė, kad būtom laimė prasmegtė pu kelmo ar bėnt pu stalo. Bet ėr anā teka atsėstuoėtė diel tuo, kad puons Kajetuons tėisė sava taurė sosėdaužtė. Kėtė svetė, bovėn artiau, sėikė tuo patėis. No ėr kas anā balėka? Reikiejė atsėstuoijos padiekavuotė nomūm šeimėninkou ož pakvėitėma ėr maluoni prijiemėma, ož galėmībė pamatītė Laumiūm dvara ėr poikės anuo apīlinkės, ož pažinti so maluonės anuo vākās, ipatingā so panelė Matildo, kontrė draugavosė so anou, napažinstamo vėišnė, ėštėsa dėina. Liodvėkas žuodė davė dingsti viel pripėldītė taurės ėr šin karta ėėgertė ož jaunūmenės svėkata ėr laimė.

Pu nakorriuo laika tvarka ožstalie pradiejė ėrtė. Vėins šaukė šnekiedams, nadėdėlė beveiziedams, ar kas nuors anuo klausuos, kėts knapsiejė, galva vuos ne i torielka nolėdės. Ton stebiedams puons Ka-

jetuons pasiūluojė vīrams rinktėis šalėp esontemė pakajou parūkītė ar tabuoka pašniauktė, vuo rasiet ėėtė i kėima pagadas paveizietė. Tou tarpo anuo maluoniuojė pagelbininkė puoni Stanislava pakvėitė puonės, panelės ėr vėsus nuorėntius pakaštavuotė patiuos keptūm pīragu so arbeto ar kafėjė. Pasėnauduojosi sombrūzdio Liodvėka sproka i anā skėrta kertė pas belaukontė Magdelė. Bet pabiegtė nu vėėsum napavīka. Pribovosi puoni Stanislava pakvėitė anon pri arbetas. Liodvėka diekavuojė ėėšėsokėniedama, kad nuor bėnt mėnotā pabūtė vėina ėr grėtā atės. Vuo puoni Stanislava pažadiejė par ton laika pakluotė panelė luova, kad galietom ėėšėtėistė ėr paėlsietė pu tuokiuos naramiuos dėinuos. Pana viel diekavuojė, tvirtindama, kad ana nier pavargosi, tik nuorietom šėik tėik atsėpūstė. Ėėšlėdosi Stanislava soka galva, kėp priėšnekintė bruoli, kad tas važioutom i Salontus.

Levuona ketėnėmu ana nažėnuojė. Taisontėis keliuonė, ons naaiėkėna, ar nakvuos, sakīdams „būs matītė“. Bet dabar Liodvėkanuoriejė kuo grėtia. Ėėstrūktė ėė tuo toštė šormolė, ėė apseėgiėrosiu žmuoniū draugėjės. Žėnuojė – jėgo ėr atsėgols, vės tėik naožmėgs. Tad pasiuntė Magdelė soėiškuotė ėr atvestė bruoli.

Levuons pasėruodė ėėšrauduonavės ėr linksmos.

– Kap jautas mona guoduotėna sesė?

– Puonė mona bruolieli, – rimtā ėėtarė Liodvėka, – būk maluonos, padarīk kou nuors, kad aė galietiuo ėėsvažioutė nomėi.

– Žėnuomās, ėėsvažiوسي, sesė. Vėėė ėėsvažiousem. Bet tėp onkstėi kėltė napaduoro. Ėėšgersem dā kafėjės so pīragās, matiau, puoni Stanislava tou jau rūpėnas.

– Ak, Leo, – melstė meldė Liodvėka, – būk tuoks gers! Mon ožteka tuos komedjės pri stala. Nabnuorio nieka matītė, nieka sotėktė, ė ni so kou bėndrautė nabnuorio. Aė pavargau... Tėik pavargau, kad galio apseėėaruotė vėėems matont. To gebi patvarkītė vėėskon, tavės klausīs, tavės napasmerks, – ikalbėniejė sesou.

Matīt, Levuonou anuos meldėms pasėruodė rimts. Pagalvuojės atėtarė, kad paprašīs puoniuos Stanislavas saldės vaiėės atneštė ėe, i kombarioka. Vuo pats tou tarpo lėips pakinkītė arklius ėr ėėlės i Salontus abėdvė muotrėėskas. Diel vėsa pėkta pasiūs puora raitūm vīru, strielbuoms ginkloutu, matā, pakelie gal pasėtaikītė vėlkūm ar kuokiūm razbaininku. Vuo puonou Kajetuonou pasakīs, kad Liodvėkā ožėjė migrena – ėprasta bajuorėėška stuona muotrėėšku lėga.

(Būs daugiau. Tėėėnīs kėtūs numeriūs)